

Izhaja razen ponedeljka in dneva po  
prazniku vsak dan.  
Uredništvo in upravnštvo: KRŠKO.  
Naslov za dopise: »Naprejš, Krško.

Čekovni račun: št. 13.807.  
[za ... še tudi 13.321]

# NAPREJ

Stané mesečno 25 Din,  
za inozemstvo 35 Din.

Oglasi: prostor 1x87 mm 1 Din  
Maloglas: beseda 50 p, najmanj 5 Din  
Dopise frankirajte in pódpisujte,  
sicer se ne priobčijo. Rokopisi se  
ne vračajo.

Reklamacije za list so poštn. proste

ilasil Socialistične stranke Jugoslavije.

## Še dva dopisa. [Za zedinjenje.]

K včerajšnjemu članku »Za zedinjenje« mora  
mo objaviti tudi popolno besedilo dveh pisem, ki  
smo jih včeraj samo površno omenili.

### URATNIKOVO PISMO:

Ljubljana, dne 22. avgusta 1924.

P. n.

Pokrajinskemu tajništvu  
socialistične stranke Jugoslavije  
v

Krškem

Vi ste mi poslali kopijo dopisa, ki ste ga pi-  
sali upravni svet Ljudske tiskarne. Če ste mi  
poslali to kopijo kot domnevni upravni svet-  
niku Ljudske tiskarne, Vam moram najprej pove-  
dati, da nisem v upravni svet te tiskarne. Isto  
velja za s. Korena.

Neposredna odločitev v zadevi, o kateri pi-  
šete pa pripada seveda upravni svet. Politični  
funkcionarji lahko na njegove odločitve šele v dru-  
gi vrsti in posredno vplivajo. Tako vplivanje za-  
hteva že po svoji naravi časa. Če ste mi poslali ta  
dopis kot članu pokrajinskega načelstva SSJ ste  
me postavili za to vsled kratkega roka, ki mi ga  
stavljate, v nemogoč položaj, prav posebno še, ker  
je izključeno, da bi moglo pokrajinsko načelstvo  
Vaše predloge v tako kratkem času premisliti in  
predebatirati, ker še skupaj priti ne more. Člani po-  
krajinskega načelstva so raztreseni kakor veste, po  
vseh Sloveniji.

Jaz pa sem dobil Vaše pismo datirano z  
18. t. m. v četrtek dne 21. t. m. do 24. naj bi imeli  
Vi v rokah naše mnenje in mi se niti izgovarjati  
ne smemo, da bi zale biti tehnične zapreke za-  
držek glede pravočasnosti pri odgovoru.

Zato vam moram odgovoriti v naglici na Va-  
še pismo le kot oseba. Najprej glede vrnitve ti-  
skarne delavstvu. Jaz sem se boril vedno samo  
zato, da bi ostala Ljudska tiskarna v delavskem  
gibanju in vemo, da bo tiskarna pri sedanjem sta-  
nju v rokah vsakokratnih zaupnikov večine delav-  
skega strokovnega gibanja. Tozadevne resnice ne  
bo mogoče trajno potvarjati in vsi drugačni očitki  
bodo padli na tiste, ki so jih metali in jih še me-  
čejo nazaj, tako da bi se lahko prepustilo njim  
izjavo, da so delali »bona fide«. Sicer pa je to  
vprašanje za vse tiste, ki so ga zasledovali na-  
tačnejše, že dovolj razčiščeno. Zato lahko gremo  
preko njega, posebno, če služimo s tem tako ve-  
likemu cilju, kakor je združitev delavstva, napram  
kateremu so vsa vprašanja osebnega prestiža  
ničeva.

V zadevi tiskanja bo odgovoril upravni svet.  
Moje mnenje je, da se naj tiska »Naprejš« po  
istih pogojih, ko drugi delavski listi. Vse naše go-  
spodarske institucije so dolžne iti delavskemu tisku  
gotovo na roko, Vendar ne smemo pustiti iz vidika  
dejstva, da je treba te zavode delavstvu trajno o-  
hraniti, za kar je treba v vseh povojnih podjetjih  
previdnega gospodarstva.

Zaključujoč z nado, da pomenja Vaš dopis en  
korak k vpostavitvi toliko potrebnega edinstva po-  
kreta Vas pozdravlja  
Filip Uratnik.

Na to pismo, ki je došlo v tajništvo 23. avg.,  
nismo nič odgovorili, pač pa smo na dopis Ljudske  
tiskarne, ki je bil objavljen včeraj in ki smo ga  
prejeli 25. avg., odgovorili sledeče:

### ODGOVOR LJUDSKI TISKARNI:

2985-24. Krško, dne 25. avgusta 1924.  
B-I.

Ljudski tiskarni

v Mariboru.

Vaše pismo smo prejeli šele danes. Vendar  
s tem ni rečeno, da bi bilo vse zamujeno, ker še  
nismo sklenili nič definitivnega.

Z veseljem jemljemo na znanje nepolitichnost  
Vašega podjetja. Upamo, da to ne pomeni nasprot-  
ja proti 4. točki Vašega dopisa.

1. Prvo točko sprejemamo, saj je načelstvo  
»Sloge« sklenilo ponuditi Vam tisk.

2. V drugi točki je pa nemogoče, da bi bila  
letna odpoved obojestranska. Tiskarna političnemu  
listu lahko nagaža z ustavitvijo, list pa tiskarni ne

more povzročiti nikake škode. Če smatrate to za po-  
trebno, bo »Sloga« — upamo — lahko prevzela  
odgovornost, da Vam bo v danem slučaju tisk lista  
odpovedan najmanj mesec dni prej. Sicer pa pri  
pametnem ravnanju tega sploh ne bo prej, nego pri  
selitvi v lastno tiskarno. Za kaj takega boste pa  
gotovo prej zvedeli, ker se ne da utajiti. Pa niti  
tega ne bo, če bo Vaša tiskarna delavska.

3. Ta točka je že v predlogu pokrajinskega  
odbora SSJ in KDZ.

4. Jemljemo z zadovoljstvom na znanje. Ven-  
dar so tudi te cene lahko pretirane, zlasti z ozirom  
na svoječasi Uratnikov proračun. [Resnici na ljubo  
moramo pripomniti, da je takrat Vaš tehnični vodja  
protestiral, češ, da dotični podatki niso iz »Ljudske  
tiskarne.« Danes ima namreč načelstvo »Sloge« že  
precej izkušnje v tem oziru, i Učiteljska, i Celjska  
Zvezna, i tukajšnja tiskarna, vse druga za drugo  
so bile cenejšje in vse so pri »Naprejš« dobro za-  
služile, čeprav so uganjale več politike nego go-  
spodarstva. Zlasti v tukajšnji tiskarni, ki tehnično  
sploh ni urejena in tiska samo dve strani nasenkrat  
pa še le po zasluži, čeprav je najcenejšja izmed do-  
sedanjih.

Zato zelo pogršamo v Vaši ponudbi efek-  
tivnih števk. Kajti tudi mi stojimo glede tiska  
na gospodarskem stališču in ne bomo zaradi zedi-  
njenja plačevali dražje.

Sicer pa — če Vam je [z ozirom na konku-  
renco ali karkoli drugega še] neprijetno govoriti o  
številkah, potem sprejmite glede cen določbo po-  
krajinskega odbora SSJ bodisi prvo, bodisi drugo.  
Če prav razumemo intencije pokrajinskega odbora,  
gre predvsem za medsebojno gospodarsko jasnost,  
pri kateri bodo odpadle vsakršne zahrbtnje misli, da  
bi kdo hotel koga izkoriščati in da bi se kdo bal  
biti izkoriščen. Kajti to je predpogoj vsakega zbli-  
žanja.

Torej prosimo, da nam pošljete tudi podrobno  
kalkulacijo in da pri tem upoštevate plačevanje v  
gotovini. Gotovo Vam dozdaj še noben delavski list  
ni mogel nuditi glede gotovine take sigurnosti —  
zato tudi ni gotovo nobeden še soglašal z določbo,  
da ga smete sicer takoj ustaviti.

6. Gotovo ta bagatela ne bo igrala vloge.  
7. Tudi mi bi radi čimprej, zato je bila sestav-  
ljena ponudba tako, da bi bili Vi lahko kar defini-  
tivni pogodbo poslali, da bi jo bilo treba le še po  
načelstvu »Sloge« podpisati. S to korespondenco  
se dokaj zakasnimo, vendar ne obupavamo, ker vi-  
dimo tudi iz Vašega dopisa precej dobre volje.

Za Pokr. tajništvo SSJ v Krškem:

BERNOT.

Iz vsega tega lahko vsak delavec sam pre-  
sodi, kdo dela za resnično zedinjenje in kdo se le  
igra s to besedo.

Včeraj zaradi pomanjkanja prostora nismo  
mogli vsega objaviti; ker je bilo pa zaradi čitate-  
ljev »Ljudskega glasu« potrebno zaokrožiti vso za-  
devo, zato nam bodo čitatelji »Naprejš« oprostili,  
da ta dva dopisa nista bila objavljena po časov-  
nem redu. Takoj za dopisom, ki smo ga pisali na  
sklep pokrajinskega odbora Ljudski tiskarni [in po-  
slali po eno kopijo dr. Korunu, Korenu in Uratni-  
ku], bi moralo biti objavljeno Uratnikovo pismo, po-  
tem pismo Ljudske tiskarne, potem naš odgovor  
Ljudski tiskarni in nato šele poročilo o osebnem  
razgovoru.

H koncu moramo še tudi pripomniti, da je go-  
spod Hrovatin pri osebnem razgovoru še tudi ob-  
ljubil, da nam bo svojo kalkucijo sporočil tudi  
pismeno, pa dozdaj [do četrta 4. sept.] še nismo  
prejeli ničesar.

## Uresničenje pravice.

Ali je pravica do življenja uresničena?  
Toliko kolikor cela kopa lepih in praznih besed.  
Če se jemljejo posamezni deli namesto celote  
se lahko dokaže vse, kar se hoče. S svetim pismom  
lako dokažemo pregrešnost vojne; s svetim pismom  
lahko dokažemo opravičenost vojne.

Človekova pravica do življenja je zajamčena.  
Cerkve prepoveduje umor in država ga prepove-  
duje. Cerkve ima v ta namen armado duhovnikov

od kaplana do papeža. Država ima varnostni aparat  
od policista do predsednika najvišjega sodišča.

Noben človek nima pravice, da bi me umoril.  
Ampak družabni red jo ima.

Življenje je treba vzdržavati. To zahteva za-  
kon, ki je močnejši od vseh človeških postav. Pri-  
rodni zakon. Vzdrževati ga je treba s hrano kakor  
ogjenj s kurivom. Največji gozdni požar mora uga-  
sniti sam od sebe, kadar zmanjka lesa in drugih  
gorivnih snovi. Če telo ne dobi hrane, odprhne  
življenje kakor lastavica v jeseni.

Kapitalistični družabni red pravi:  
Hrano dobiš za denar. Če nimaš denarja, ne  
bo kruha in krompirja.

Odkod dobiš denarja?  
Najbolje je, če ga podeduješ prav velik kup.  
Če ni šlo tako, izkoriščaj tuje delo.

Če tega ne moreš, delaj sam.  
Velika masa ne more izkoriščati mase. Pojm  
izkoriščanja je v tem, da je izkoriščevalec malo,  
izkoriščanih pa veliko.

Torej — delaj. Zasluži si svoje potrebščine.  
Tako jim ne boš mogel zadostiti, kakor kapitalisti,  
ampak vsaj golo življenje si boš ohranil.

Ampak o delu odločuje tisti, ki ima stroje,  
tovarne, železnice, rudnike, parobrode itd. Če ti ne  
da dela, ga nimaš. Če nimaš dela, nimaš denarja;  
če nimaš denarja, nimaš hrane. Če nimaš hrane, ti  
vsa pravica do življenja in vsi njeni cerkveni in dr-  
žavni čuvaji ne pomagajo.

Idealna, prirodna, sveta pravica do življenja  
umrje, če ti zapro tovarnarji vrata. In s pravico la-  
hko umrješ sam.

Zajamčiti more pravico do življenja le družab-  
ni red.

Kapitalistični red ne stori tega. Ne more storiti,  
Torej je treba drugega družabnega reda, take-  
ga, da bo človek neodvisen od socialnega »slučaja«.

Ker človeštvo ne dobi brez dela, kar potre-  
buje, se mora delo smatrati za dolžnost. Ne poga-  
ča ne kruh ne raste sam od sebe. Hiše ne stoje od  
predadamovih časov po mestih. Obleka ne visi na  
drevju.

Delo je pogoj človeškega življenja.  
Ali če je pogoj, mora biti tudi njegovo jamstvo.  
Tak družaben red potrebujemo, da bo človek,  
če opravlja potrebno delo, užival vse, kar je po-  
trebno za življenje. Dolžnost dela za pravico do  
življenja.

Komur ni v kapitalističnem redu zagotovljeno  
življenje, popolno življenje, se mora bojevati za so-  
cialistični družabni red.  
»Proletarec«.

## Razno.

Mariborske občinske volitve se vrše že v  
treh tednih, a kljub temu še ni opaziti pravega vo-  
lilnega boja, kar je končno popolnoma naravno.  
Kako naj agitirajo orjunaši za klerikalce in nasprot-  
no. Sklenili so voditelji strank za občinske volitve  
pobratimijo in določili skupno kandidatno listo, ne  
da bi bili vprašali volilce ali pa računali s prepri-  
čanjem njihovim, dasi bi morali vedeti, da se naha-  
jajo te stranke v strastnem boju med seboj. Blok,  
ki so ga sklenili orjunaši in klerikalci, ima pa še  
drugo značilno potezo, namreč to, da hočejo de-  
mokrati orjunaši mariborsko občino izročiti kleri-  
kalcem, to je stranki, proti kateri kličejo boga in  
vrage na pomoč ter o katerih vedno pišejo, da so  
največji sovražniki države in napredka naroda. Za-  
raditega se ne bomo prav nič čudili, če bo ta blok  
igral v zgodovini mariborske občine precej klaver-  
no vlogo. — To so načela — Pavlihe, ne pa res-  
nih strank!

[To notico smo ponatisnili iz »Socialista« št.  
35 z dne 29. avg. Zelo dobro so gospodje napisali,  
samo na to so pozabili, da znajo delavci že tudi  
nekaj misliti in da bodo to pobratimijo obrnili tudi  
na njihovo lastno pobratimijo s Kristanom, klepetar-  
je o zvezi s klerikalci pa na njih lastne zveze s  
klerikalci. Res, to so načela Pavlihe! Op. ur.]

Zakon o pobijanju korupcije bo komisija  
kmalu izdelala ter ga izpopolnila n. pr. s predlo-  
gom zemljoradniškega kluba, da spredajo pod ta za-  
kon tudi poslanci in javni delavci, ki se bavijo s  
politiko. V pravosodnem ministrtvu so zbrali o-  
gromen material proti trem bivšim ministrom, Dr.

Laza Marković bo obtožen 31 grehov, med njimi 26 novih, doslej še neznanih, lepi Velizar Janković se bo — morda — pokoril za 25 dejanj, dr. Kojič pa ima toliko črnih pik na duši, da jih niti prešteti še niso mogli. Pred sodišče pride — če pride — tudi Pašičev poslanec Velja Popović.

Razprava proti dr. Lemežu in vsem nevarnim komunistom, ki so rušili današnji družabni red in ogrožali obstoj zasebne lastnine pa te naše srečne države, je končala pred ljubljanskim sodiščem z velikim fiaskom za — orjunaško-pribičevičevski kurz. Ta kurz je namreč slovenski komunizem hotel spraviti na vešala. Obtožnica se je kar nenasdoma omejila na neke komunistične govore in vzklike na pol dovoljenem shodu 1. maja pred ljubljanskim Delavskim domom, kar je bilo potem tudi v komunističnem glasilu objavljeno in — nezaplenjeno. Vsi obtoženci so oproščeni. Izjavljali so kar po vrsti, da komunizma sploh širiti niso marali. Tako vlada zadovoljstvo na obeh straneh.

Zdravstveni minister je izdal naredbo, da se osnujejo ambulatoriji povsod tam, kjer so kraji preveč oddaljeni od zdravnikovega sedeža. V teh ambulatorijih se bo vršil pregled in dajala prva pomoč.

Erzbergerjev morilec Thylessen je bil baže prijet v Zagrebu, kamor je pribežal pod tujim imenom. Naše oblasti so stopile v stik z nemškimi oblastmi.

Italijansko posojilo 600 milijonov lir je naša vlada odklonila, češ da so pogoji pretežki in da so ameriški ter angleški finančniki boljše postavili.

Avstrijski komunisti so izključili iz stranke ustanovitelja avstrijskega komunizma Karla Tomana. „Arbeiter Zeitung“ se norca dela, češ da bo med komunisti kmalu več izključenih članov nego pa organiziranih. Mi pravimo, da jih je že več. Na Češkoslovaškem se vrši sedaj gonja proti ustanoviteljema češkoslovaškega komunizma, Šmerelu in Kreibichu.

Italijanskemu jezikoslovcu De Martinu se je baže posrečilo najti vse knjige o rimski zgodovini, ki jih je spisal Tit Livij in ki so jih smatrali za izgubljene. De Martinu noče sedaj o tem nič določnega povedati, pač pa obljublja, da bo v par mesecih celo zadevo objavil. Mi smo radovedni, če ni ta Martin kak junak, ki hoče poceni priti do slave.

Če se letos ves svet potaplja v vodi, naj pa še njena pamet splava po vodi, si misli češkoslovaška vlada in pripravlja zakon, ki naj državnim uradnicam zabrani moštitev. Češkoslovaška vlada gotovo ne pozna boljšega sredstva, kako bi svoj uradniški aparat zreducirala.

Eksplozije v smodnišnicah se v zadnjih dneh tako množe, da postaja že kar sumljivo. Pred par dnevi so zletele grške glavne zaloge smodnika pri Atenah v zrak, slično poročajo sedaj o turški smodnišnici pri Sv. Stefanu blizu Carigrada in o skladiščih streliva v bolivijskem mestu Tupisu. Pri vseh teh eksplozijah je bilo več človeških žrtev. Gotovo niso bile to prave osebe in bi spadale na njih mesto tiste, ki bi jim bilo žal, da zletijo sploh vse smodnišnice na svetu med oblake.

Stavka rudarjev v Gornji Šleziji se je končala s porazom delavstva. Deseturnik ostane še v veljavi, osemurnik velja samo za delo pod zemljo, toda tudi tukaj so kapitalisti dosegli 10 odstotno znižanje plač.

V saarški kotlini so vrgli 12.000 kovinarjev na cesto.

Nemški francoski in angleški minister za delo se sestanejo 8. sept. zaradi washingtonske pogodbe. Gre za nje skupno ratificiranje. Če se to izvrši, potem je osemurni delavnik končno veljavno zmagal po vsem svetu.

Pariški listi poročajo, da so blizu Tutankameneve grobnice v Egiptu odkrili nove faraonske grobove. Preiskale se bodo na račun čilcaškega bankirja Kelseyja, ki je dal v ta namen 100.000 dolarjev. Izkopnine ostanejo v Egiptu.

Forenska delavska stranka, tista, ki je pod tem imenom uganjala separatizem francoskemu imperikalizmu v prid, je bila likvidirana. Separatističnega gibanja je s tem konec.

Angleške Trade Unions (strokovne organizacije) imajo v Hullu kongres. Na njem nastopajo rudarji zelo ostro proti Dawesovem reparacijskem načrtu, češ da žrtvuje interese delavstva nekak žel interesom francoskih, angleških in ameriških kapitalistov. Kongres se je udeležilo 700 delegatov, ki zastopajo 4 1/2 milijona članov. Štirje gostje so prišli iz Rusije. Sprejeta je bila resolucija za socializacijo zemlje, rudnikov in železnic.

Ameriški stric je Belgiji posodil 30 milijonov dolarjev na 25 let po 6 1/2 %.

V curškem kantonu v Švici se je vrnilo ljudsko glasovanje o iniciativi za odpravo vivisekcije [znatnih poskusov na živih živalih]. Ljudstvo se je z 62641 glasov proti 27.793 izjavilo za vivisekcijo. Če je izid tega glasovanja pravilen ali ne, o tem se bodo učenjski in drugi najbrže še dolgo prepirali, vsekakor pa je zanimivo, kako na Švicarskem rešujejo take probleme, vse ljudstvo sodeluje, odloča pa po demokratičnem načelu večina. Kako visoko stopnjo izobrazbe ima švicarsko prebivalstvo, je razvidno iz tega. Kdaj bomo mi tako daleč, da se bodo važna vprašanja reševala s plebiscitom? Kdaj bomo tako daleč, da bomo sploh mogli ob važnih vprašanjih reči svoj „da“

ali „ne“? Vse je odvisno od večnega izobraževanja.

Iz Gruzije, bivše socialistične republike, ki so jo sovjeti spravili v svoje kremplje in ob svobodo poročajo o vstajskih poskusih na več mestih. Boljševiške poročila govore o „kontrarevolucionarnih“ akcijah.

Združene države so imele po neki novi statistiki 1. jan. t. l. 113 milijonov prebivalcev.

Neki ameriški inženir je izumil novo izpolnitev k radiotelefoniji, namreč tak izum, ki obdrži brezžično poslane govore in jih potem lahko vsak čas spet ponovi, torej neke vrste gramofonske plošče, samo da je ta novost veliko bolj preprosta in praktična nego gramofonska plošča. Dotični ameriški inženir je namreč opazil, da se tanka žica v posebni zvezi s telefonskim slušalom, kadar deluje, magnetizira, da magnetizem ostane in je spet s svoje strani sposoben v slušalu povzročiti električne toke, ki nam udarjajo zopet kot glasovi na uho. Magnetizirana čudotvorna žica se da oviti na vitle in tako na preprost način hraniti. Posebno vrednost daje novemu izumu to, da registrira tudi sporočila s tako oddaljenih ali šibkih postaj, da jih človeško uho ne more več razumeti, reproducira jih pa potem tako na glas, da napolni celo dvorano. Davni sen človeške fantazije je torej uresničen. Ne samo da se bodo v prihodnosti ljudje z enega konca sveta na drugega pogovarjali potem brezžične telefonije — kar se že danes godi — ampak tudi knjige, zapiski itd., nam bodo postali popolnoma nepotrebni. Kdor si bo hotel „prečitati“ kak zanimiv roman ali slišati še kdaj kako davno predavanje, koncert itd., bo iz svoje „knjižnice“ potegnil vitel magnetizirane žice, ga dal na poseben aparat, zaprl oči — ki se ne bodo več kvarile s črkami — ter poslušal živi zvok človeške govorice.

Kupujte čevlje samo z znamko „Sloga“.

Ako pijete „BUDDHA“ čaj, vživaš že na zemlji raj!

## Strokovno gibanje.

Plenarna seja Splošne delavske Unije v Celju, obdržana 31. avgusta v društvenih prostorih v hotelu „pri Kroni“, je odobrila akcijo za zedinjenje z dne 24. avgusta t. l., ki se je izvršila skupno z Osrednjim društvom kemičnih delavcev na eni in SDU na drugi strani. Plenum sklene nadalje:

1.) Osvoja se predlog Osrednjega društva kemičnih delavcev, ki je razviden v dopisu na Unijo šte. 241/24.

2.) Predlog Osrednjega društva, ki je naveden pod točko e) glede obračunavanja na centralistični način, se prejme s pristavkom, da se Splošni gradbeni produktivni zadrugi zagotovi eksistenca.

3.) Nadalje se sklene, da se mora vršiti tekom enega meseca skupna plenarna seja Splošne delavske Unije, Osrednjega društva kemičnih delavcev in ORSJ, na kateri se bo končno veljavno določilo sklicanje skupnega zedinjevalnega kongresa ob sodelovanju Saveznega sveta ORSJ, ter se bo pripravilo vse za praktično zedinjenje.

Celje, dne 31. avgusta 1924.

Predlog so podpisali:

Za SDU: Val. Lebič s. r., Alojzij Leskošek s. r. Ivan Vaš s. r., Ivan Vrečer s. r., Ivan Vaš s. r., Josip Skraber s. r., Karol Sajovic s. r., Simon Kramberger s. r.

Za Opći Radnički Savez Jugoslavije: Viljem Haramina s. r.

## Dopisi.

Iz Črne. Spoznati se moramo med seboj. Človeška družba je uganke, ki je potrebna večno novih rešitev in globokega razmišljanja. Vsakdo čuti, da v njej nekaj ni v redu in stremi za tem, da izboljša položaj. Ročni delavec kot zadnji člen v verigi človeške družbe bi od spodaj navzgor tudi prvi postal, če bi se zavedel svoje moči. Tako je pa odzgoraj navzdol zadnji, ker ga pritiska buržoazija v toliki meri, da se le s težavo dviguje iz blata, v katerem je bilo delavstvo nekdanj popolnoma, a danes že gleda iz njega ven. Marsikdo tarne, da ni vse v redu, pomaga pa z vsemi sredstvi vzdrževati stari nasilni sistem. Narocno se n. pr. na buržujske liste, „Jutro“, „Slovenski narod“, „Slovenca“ itd. in se pri tem opravičuje, češ da ima v teh listih aktualnejše in boljše čtivo kakor v delavskih listih. Ni pa zadosti, da omenjene protidelavske liste sam čita, še svojim tovarišem jih priporoča, da potem tudi oni postajajo bolj in bolj hlapci kapitalističnega sistema. To samo mimogrede. Da se spoznamo, moramo povedati pa dvojno: prvič da smo po naravnih zakonih vsi enaki in je potemtakem naša dolžnost, da ustvarjamo družbo, ki bo res urejena na tem temelju in se bo v njej enakost tudi izvajala. Drugič se pa moramo spoznati tako daleč, da bomo tudi res razumeli, kako da imamo vsi enake interese razen peščice mogotcev, ki se bogate na naš račun. Nedostatek, da se ne moremo dovolj hitro dvigati kvišku, je največ v tem, da se vsak skuša dvigniti nad svojega tovariša, kakor hitro zasluži par kron več nego ta, in s tem pozablja na čut bratstva in na to, da je še sam ista reva. Čeprav ne baš zdaj v tem momentu, kakor oni, ki se mu slabo godi. Če greš v družbo, v kateri so zbrani ljudje raznih poklicev,

navadno tako govorjenje slišiš, da spoznaš na prvi hip, da spadajo vsi skupaj v eno družbo, saj čutiš, da se jim vsem krivica godi. Če jih pa vprašaš po političnem prepričanju, takoj lahko spoznaš, da se bistvene krivice, ki se jim godi, ne zavedajo. Namreč te, da morajo biti v tej družbi nezavedni in se niti tega ne zavedajo, da spadajo vsi ročni in duševni delavci v ono pravično družbo, ki ji pravi mo socialistična družba. Delavec, ki dela z rokami, pravi, da ga politika sploh ne briga. Zato mu tudi reže kapitalist takšne koščke kruha, kakor se kapitalistu zljubi. Če je delavec tako predrzen, da si upa ugovarjati, češ, premajhen je ta košček kruha za vso mojo družino — tedaj se mu lahko zgodi, da mu kapitalist še tega odvzame. Učitelj noče spoznati, da je krivica, če je za svoje vzvišeno delo med ljudstvom slabo nagrajen, povsem drugje nego če vpijemo v svet, da smo ta in ta narod. Uradnik stoji s prekrizanimi rokami in se smeji, če delavstvo malo zasluži, če te delavstvo preganjajo, odpuščaj, zapirajo itd. Marsikateri uradnik še danes ne ve, da kapitalist uradnika samo zato nekoliko bolje plača, da mu pomaga vihteti bič nad nezavedno maso, ki bi pa ob sodelovanju uradnikovem utegnila postati zavedna in osvoboditi s svojo silo ves svet. Ni čuda potem, če uradništvo niti ne opazi, da seže vsak poraz delavstva tudi v njegove vrste. Vsako poslabšanje delavske eksistence nosi posledice za vse one, ki niso kapitalisti, pač pa se v svoji nevednosti štejejo mednje in ki z eno besedo pomagajo tepsti same sebe. Upati pa moramo na skorajšnjo preobrazbo onih slojev, ki so hlapci kapitala, a se tega radi svoje brezbriznosti niti ne zavedajo. Upati moramo, da pojde tudi pri nas ideja v srce slehernemu človeku, da se otrese jarma, ki ga žuli in se intenzivno poprime dela za rešitev zatiranega ljudstva izpod kapitalistovih krempljev. Spoznajmo se kot bratje, odstranimo iz naših src čut egoizma, dajmo prostor pravi misli modernega človeškega razvoja, to je misli socializma. Ta misel hoče odpraviti nedostatke današnjega družabnega reda in namesto njega postaviti pravičnejšega, v katerem bo vladala svoboda in zadovoljstvo vseh.

Črna. — V žagi g. J. V. Thurna je zaposlen že dolga leta neki delavec po imenu Štruci, kateri pa še vkljub svoji starosti ne ve, kje se mu glava drži. Može je „vornigiziran“. Pardon organiziran pri Osrednjem društvu lesnih delavcev že več let, ima pa toliko pojma o socializmu, kakor zajec o bobnu. Ker si pa predstavlja o sebi nekaj nadnaravnega, vzvišenega, moramo povedati, da ga ni mogoče prištevati k zavednim, ampak le k nevednim delavcem. To naj si možakar zapomni. — Kar se pa tiče njegove boljše polovice, se pa razume, da ni dosti boljša od njega, ker zna na tako umeten način brusiti jezik skozi okno na poštenega človeka.

Jesenice. Izid občinskih volitev dne 31. avgusta nam kaže, da smo napredovali od volitev v narodno skupščino za 25 glasov; ni sicer veliko, ali vendar razveseljivo, je dokaz za napredek, in to je najboljši odgovor nezavisnim, ki nas v svojem skrupulu volilnega letaka imenujejo razbijače delavskih vrst, dasi gremo mi naprej, njihova moč pa se je zdobila tako, da komaj še presega število socialističnih glasov. Mi gremo naprej, in nič ne pomaga nasprotnikom, ki bi nam radi zastavili pot, ne pomaga niti spovednica niti prižnica, niti ako na svojih javnih volilnih shodih našim govornikom odrekajo besedo, ker se bojijo resnice. Kljub vsem napadom meščanskih nacionalnih in verskih kalihrov napreduje socialistična misel, trgali so naše letake, ali pa prilepili svoje čez naše — v tem so se odlikovali posebno demokrati — misleč, da na ta način zabranijo socialistom pot v občinski zastop. Revez! Čast zavednosti naših volilcev, ki so na vse laži in obrekovanja nasprotnikov odgovorili s tem, da so glasovali za listo SSJ. Rezultati volitev je sledeči: naša lista 88 glasov 3 odb., DKS (nezavisna) 128 glasov 4 odb., SLS 442 glasov 15 odb., JDS 199 glasov 7 odb., NO (radikali) 42 glasov 1 odb., NSS 85 glasov 3 odb., Sodrugi in volilci, ki ste oddali glasove za listo SSJ, tudi v bodoče neustrašeno naprej, na delo in v organizacijo.

Sodrug išče za dva, tri mesece, mirno, čisto, opremljeno sobo v Ljubljani, s prostim vvhodom event. z električno razsvetljavo. Ponudbe in plačilne pogoje takoj na upravo tega lista.

## Proletarci!

Gostilne in kavarne, ki nočejo vašega lista, najbrž tudi vašega denarja ne marajo.

## Ustrezite jim!

Lastnik: „Sloga“, r. z. z o. p.

Izdajatelj in odgovorni urednik:

Zvonimir Bernot

(v imenu pokr. odbora SSJ in KDZ.)

4. IX. Tiskarna bratov Rumprer v Krškem, 1100